

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/12/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317208833
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8317208833.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a sudcov JUDr. Mareka Košča a JUDr. Viery Zolákovej, v spore žalobcu: K. T., V. XX.X.XXXX, B. P. B. X, XXX XX X., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o priznanie finančného zadostučinenia vo výške 500,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 12Csp/197/2017-38 zo dňa 14.2.2018, takto

rozhodol:

Mení rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 31,20 eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

Žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Uvedeným rozsudkom súd prvej inštancie žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 500,- eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku podľa § 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v spojení s § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zároveň priznal žalobcovi vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP.

2. O priznaní nároku žalobcovi v plnej výške rozhodol okresný súd na základe žaloby zo dňa 31.8.2017, podanej na základe súdneho konania, vedeného rovnako Okresným súdom X. pod sp. zn. XC/XXX/XXXX, v ktorom bol žalobca v postavení žalujúceho spotrebiteľa. Žalobou v pôvodnom konaní sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 31,20 eur a určenia neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky v úverovom vzťahu na základe úverovej zmluvy č. XXXXXXXX, ktorej súd v celom rozsahu vyhovel. Rozsah porušenia spotrebiteľského práva žalobcu tak vyplýva z rozsudku Okresného súdu X.k. XC/XXX/XXXX-XX zo dňa XX.X.XXXX v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. XXCo/XX/XXXX-XX zo dňa 6.4.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom XX.X.XXXX. Súd právny vzťah medzi účastníkmi konania posúdil ako vzťah spotrebiteľský a z dôvodu absolútnej neplatnosti dojednanej časti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere, uzavretej dňa 9.7.2007 č. zmluvy XXXXXXXX v časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy úveru spolu so všetkou administratívou, vyhlásil neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a následne právny vzťah posúdil ako vzťah z titulu bezdôvodného obohatenia. Na strane žalobcu zohľadnil zaplatenie žalovanému sumy 197,17 eur, z toho výška poskytnutého úveru predstavovala 165,97 eur, a preto k bezdôvodnému obohateniu došlo v rozsahu sumy 31,20 eur.

3. Okresný súd po vykonaní dokazovania v predmetnom spore, citujúc ustanovenia § 2 písm. a), § 3 ods. 3, 5, § 4 ods. 2 zákona č. 2250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ďalej § 1 ods. 2 zákona č.

129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v platnom znení, v spojení s § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, konštatoval jednoznačné preukázanie úspešnosti žalobcu v konaní sp.zn. XC/XXX/XXXX, v ktorom si uplatnil svoje právo spotrebiteľa z právneho titulu bezdôvodného obohatenia na základe úverovej zmluvy, uzavretej medzi ním a žalovaným. Žalobcovi tak jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé prívodiť mu ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života. Znášal stav právnej neistoty, obával sa o výšku dlhu a jeho neustále narastanie, keď si žalovaný voči nemu uplatňoval nároky, pozostávajúce zo súm, na ktoré nemal nárok. Žalobca bol nedôvodne vystavený psychickému vypätiu zo strany žalovaného, najmä vzhľadom na jeho praktiky, spôsoby domáhania sa zaplata pohľadávky z úverovej zmluvy, a tiež v nemalej miere aj tým, že samotný žalobca musel na dosiahnutie stavu relatívnej právnej istoty iniciovať viaceré súdne konania na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom, odôvodňujúci priznanie finančného zadosťučinenia. Na základe uvedeného porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd prvej inštancie právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný a za primerané finančné zadosťučinenie považoval priznanú sumu 500,- eur, ktorú žalobca v predmetnej žalobe žiadal.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný elektronickým podaním dňa 27.3.2018, ktorým žiadal zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal vady konania podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP.

5. V dôvodoch odvolania žalovaný uviedol, že so žalobcom uzavrel dňa 9.7.2007 zmluvu o úvere č. XXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalobcovi úver vo výške 165,97 eur a ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť späť a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 31,20 eur, v pravidelných 12 mesačných splátkach po 32,86 eur. V zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je potrebné možnosť primeraného zadosťučinenia vykladať reštriktívne. Je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho-ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia. Odvolateľ uviedol, že rešpektuje rozhodnutie Okresného súdu X. pod sp.zn. XC/XXX/XXXX-XX zo dňa XX.X.XXXX. Požiadala, aby súd vzal do úvahy pri posudzovaní žalobcom uplatneného práva konkrétne okolnosti vzťahu žalobcu a žalovaného a vzal do úvahy aj konanie žalobcu, ktorý sa domáha finančného zadosťučinenia napriek tomu, že uzatvoril so žalovaným v rokoch 2007 až 2009 až 8 zmlúv a mal tak možnosť viacnásobne sa oboznámiť so zmluvnými podmienkami, napriek tomu tak neurobil a postupoval ľahostajne. Žalobca nikdy neuviedol, že má finančné ťažkosti, ktoré ani nemajú súvis so záväzkovo-právnym vzťahom a vzhľadom na to bol úver poskytnutý viacnásobne. Žalovaný zafinoval žalobcu ako priemerného spotrebiteľa v zmysle definície ESLP. Žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti, týkajúce sa záväzkovo-právneho vzťahu medzi ním a žalovaným. Žalobca nijakým spôsobom netvrdil a nepreukázal, že si žalovaný nespĺnil svoju poučovaciu povinnosť voči žalobcovi. Žalovaný svojim podpisom prejavil súhlas s tým, že bol osobitne poučený o jednotlivých náležitostiach zmluvy. V konaní nepreukázal a ani nevysvetlil v čom má primeranosť finančného zadosťučinenia spočívať, či v tomto prípade žalobca utrpel nejakú morálnu ujmu, prípadne v akom rozsahu. Tvrdenia žalobcu, týkajúce sa jeho rodiny, považuje odvolateľ za účelové. Zdôraznil, že z jeho strany nebolo voči žalobcovi iniciované žiadne konanie ohľadne záväzku zo zmluvy. Konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia, v ktorom bol žalobca právne zastúpený, nemôže mať podľa žalovaného vplyv na rodinné prostredie v uvedenej intenzite i vzhľadom na vedomie úspechu v spore. Žalobca sám priznal, že mal viac dlhov, prišiel o bývanie, býva v podnájme. Jeho nepriaznivá finančná situácia nevznikla z bezdôvodného obohatenia v sume 31,20 eur, ale z dôvodu zlej platobnej disciplíny aj voči iným subjektom finančného trhu. Žalovanému nie je zrejmé, akým spôsobom dospel k výške finančného zadosťučinenia, ktoré viac ako 16. násobne prevyšuje výšku bezdôvodného obohatenia, t.j. vôbec nie je primerané. Za vylúčené a nepripustné považuje, aby žalovaný ako poskytovateľ finančných služieb mal niesť zodpovednosť za všetky dlhy žalobcu. Keď súd konštatoval vznik práva na primerané zadosťučinenie ani nepreskúmal a nekonštatoval, či existuje medzi pohľadávkou žalovaného a zlou finančnou situáciou žalobcu príčinná súvislosť. Žalovaný žalobcovi

nezasiela žiadne výzvy ani upomienky na zaplatenie dlhu, len oznámenie o úhrade. Odvolateľ v závere poukázal na čl. 5 CSP a konštatoval svojvoľné a zjavne bezúspešné uplatňovanie práva žalobcom, nakoľko sám neoznačil podstatné skutkové tvrdenia, dôležité pre rozhodnutie vo veci. Neuviedol, že bol s plnením istiny dlhodobo v omeškaní. Žalovaný je toho názoru, že žalobcovi bola poskytnutá dostatočná právna ochrana vydaním rozsudku zo dňa XX.X.XXXX pod sp.zn. XC/XXX/XXXX-XX, ktorým súd konštatoval, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov. Žalobca v uvedenom konaní netvrdil, že mu bola spôsobená žalovaným nemajetková ujma. Preto prijatím záveru o bezodplatnosti a bezúročnosti úveru už bola nastolená v predmetnom právnom vzťahu rovnováha zmluvných strán a nie je tak potrebné urobiť ešte osobitným rozhodnutím vzhľadom na ciele a účel, aký vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 5 ZoS. Opätovné sankcionovanie by bolo neprimerane prísne. Žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa odvolateľa nevznikla, a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa spotrebiteľa bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak, čo nie je tento prípad.

6. Za spornú považuje žalovaný aj výšku priznanej náhrady, ktorú súd nijako relevantne neodôvodnil, je určená odhadom a určite nie je primeraná. Žalovaný sa na úkon žalobcu nijako neobohatil. Rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. XC/XXX/XXXX-XX zo dňa XX.X.XXXX má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu priznanú finančnú náhradu za neprimerane prísnu a založenú na svojvoľnom a arbitrárnom výklade práva.

7. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu zdôraznil, že platné znenie § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 pre priznanie uplatneného nároku žiadnu ujmu a ani hrozbu ujmy nevyžaduje. Spotrebiteľ v predchádzajúcom spore XC/XXX/XXXX bol úspešný. Výška 500,- eur titulom finančného zadosťučinenia je primeranou na naplnenie funkcie satisfakčnej i funkcie sankčnej. Navrhuje rozsudok potvrdiť a priznať nárok na náhradu trov konania.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona číslo 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok, ďalej len CSP, preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, podľa § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) v rozsahu odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný, pričom dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného je potrebné sčasti vyhovieť. Rozsudok vo veci odvolací súd vyhlásil na verejnom zasadnutí podľa § 219 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP, o konaní ktorého súd upovedomil účastníkov prostredníctvom úradnej tabule a webovej stránky súdu.

9. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu, uplatnený na základe právoplatného rozhodnutia o priznaní bezdôvodného obohatenia z titulu spotrebiteľského zmluvného vzťahu medzi účastníkmi podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

10. Citované ustanovenie Zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom č. 250/2007 Z.z., alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak táto ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku ujmy. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

11. V súvislosti s odvolacou námietkou žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, odvolací súd poukazuje na závery konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení sú vyvodzované právne závery a aplikovaná konkrétna právna norma na zistenie skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nemu vtedy, ak súd nepoužil správny náležitý právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych

skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku, odvolací súd zhodnotil túto odvoláciu námietku vo vzťahu k výške priznaného zadosťučinenia za dôvodnú. V ostatnom týkajúcom sa základu tohto uplatneného nároku sú závery súdu prvej inštancie správne.

12. Rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. XC/XXX/XXXX-XX zo dňa XX.X.XXXX v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. XXCo/XX/XXXX-XX zo dňa X.X.XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom XX.X.XXXX, jednoznačne preukázal úspešné uplatnenie si práva v dôsledku neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Žalobca má preto právo v dôsledku porušenia jej práv ustanovených Zákonom o ochrane spotrebiteľa, ako aj osobitnými predpismi zo strany žalovaného, na primerané finančné zadosťučinenie. Základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie je tak nepochybne daný. Na jeho priznanie vo všeobecnosti nemá vplyv množstvo úverov, resp. úverový režim, v ktorom sa podľa odvolateľa žalobca v čase poskytnutia sporného úveru nachádzal. Naopak, ak žalovaný o ním tvrdených skutočnostiach, týkajúcich sa platobnej neschopnosti žalobcu vedel, bolo jeho povinnosťou zobrať do úvahy túto okolnosť pri posudzovaní podmienok pri poskytovaní ďalšieho úveru žalobcovi. V tomto prípade daného sporu súd vychádza zo skutkových okolností, týkajúcich sa výlučne jedného konkrétneho predmetného úverového vzťahu, v ktorom bol žalobca v postavení spotrebiteľa.

13. Výšku súdom prvej inštancie priznaného finančného zadosťučinenia, v celom žalobcom v žalobe uplatnenom rozsahu, však v danom prípade nie je možné považovať za primeranú a to vzhľadom na v predchádzajúcom relevantnom súdnom konaní priznanú výšku bezdôvodného obohatenia a okolnosti uplatnenia nároku v oboch prípadoch, na ktoré poukazoval i odvolateľ v odvolacích námietkach. Relevantné ustanovenie § 3 ods. 5 cit. Zákona o ochrane spotrebiteľa neustanovuje žiadne kritéria pre vymedzenie výšky, resp. spôsobu výpočtu finančného zadosťučinenia pre spotrebiteľa. Zo strany veriteľa - žalovaného došlo aj podľa záverov právoplatného súdneho rozhodnutia k porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu, spočívajúcu v preplatení úveru, t.j. strate finančných prostriedkov vo výške 31,20 eur a k tzv. citovej ujme v zmysle tvrdení žalobcu v žalobe v súvislosti so zlým znášaním priebehu úverového zmluvného vzťahu a tiež súdneho konania s veriteľom - žalovaným. Bez stanovenia kritérií pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľa, odvolací súd je toho názoru, že je v danom prípade potrebná komparácia s odškodňovaním iných nemajetkových újm v zmysle vnútroštátnych právnych predpisov (nevylučujúc európske), pri ktorých dochádza k ujme fyzickej osoby ďaleko závažnejšiu a už nezvratiteľných spôsobom.

14. Za primeranú rozsahu a povahe porušenia práv žalobcu v danom prípade považuje odvolací súd symbolickú sumu zodpovedajúcu priznanému bezdôvodnému obohateniu, ku ktorému došlo v dôsledku neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorú súd vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi, pričom jej neprijateľnosť spočívala v stanovení neúmerneho poplatku v jeho časti, zahŕňajúceho náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy v 2/3 úveru spolu s administratívou. Priznanie nároku vo výške viacnásobne prevyšujúcej sumu poskytnutého úveru (úver poskytnutý v sume 165,97 eur), či výške priznaného bezdôvodného obohatenia je zjavne v rozpore so zásadou proporcionality nárokov vyplývajúcich vo vzťahu založeného predmetnou úverovou zmluvou.

15. Odvolací súd preto v zmysle vyššie uvedeného napadnutý rozsudok v časti priznanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia zmenil tak, že priznal žalobcovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo vzťahu k žalovanému vo výške 31,20 eur (§ 388 CSP) a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

16. Odvolací súd je toho názoru, že priznaná suma primeraného finančného zadosťučinenia a následne rozhodnutie o trovách konania, ktoré odvolací súd ponechal na ťarchu oboch sporových strán, s poukazom na skutočnosti a okolnosti sporu, plne zodpovedá ochrane spotrebiteľa a má vo svojich dôsledkoch, berúc do úvahy výsledok sporu, dostatočnú sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby žalovaný upustil od neprijateľného a nezákonného konania, neopomínajúc taktiež morálne zadosťučinenie, dané žalobcovi rozhodnutím súdu v prípade jeho plného úspechu v prechádzajúcom relevantnom súdnom konaní.

17. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP, v spojení s § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov buď pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca sa domáhal primeraného finančného zadosťučinenia čo do základu nároku úspešne. Pokiaľ ide o priznanú výšku, rozhodnutie o nej bolo plne v dispozícii súdu. Odvolací súd preto rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho.

18. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP, § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).